

ASSIGNATURA:	LA COMUNITAT SORDA I LA LLENGUA DE SIGNES
MATÈRIA:	AUDIOLOGIA I FONIATRIA
DEPARTAMENT:	ANTOMIA I EMBRIOLOGIA HUMANA
UNITAT:	ANATOMIA HUMANA
CRÈDITS TOTALS:	4.5
COORDINACIÓ:	DRA. BEGONYA TORRES GALLARDO
PROFESSORAT:	DRA. B. TORRES. PROFESSORS INVITATS

Objectius generals

Des del punt de vista sanitari és molt important conèixer els trets culturals d'una comunitat amb la qual convivim però que és per a la majoria dels oients una gran desconeguda.

És molt important que el futur metge sàpiga com comunicar-se amb les persones sordes, com accedir a elles de la millor manera per a poder acomplir el més satisfactòriament possible la seva tasca assistencial.

Per això parlarem de la comunitat sorda i la seva cultura diferencial, de la seva història, de la seva llengua i dels seus costums socials. Parlarem d'allò que els dóna confiança, tant necessària per a la bona relació malalt/metge, així com d'aquells fets o actituds que els creen un gran negit.

Convidarem també a persones sordes i les seves famílies per que ens parlin de la seva realitat diària i dels seus problemes quan van al metge o a l'hospital.

Dedicarem també la nostra atenció a les persones sordcegues; convidarem a persones que pertanyen o conviuen amb aquest grup per a conèixer la seva realitat.

L'assignatura preten generar la reflexió dels estudiants sobre les realitats diverses que es trobaran al llarg de la seva tasca professional, prenent com a exemples les dues comunitats esmentades, i apropant els alumnes a la realitat de les comunitats sorda i sordcega.

Objectius específics

- Que els alumnes coneguin els diferents tipus de sordesa i com aquesta afectarà no tant sols al nivell de comprensió o aprenentatge del llenguatge oral, sinó les implicacions socioculturals que pot tenir.
- Que coneguin la Comunitat Sorda. Comunitat cultural amb característiques socials i culturals pròpies; història, llengua, costums socials, etc.
- Que coneguin la llengua de signes catalana a grans trets, donat que es tracta d'una senya d'identitat cultural de gran importància per les persones sordes que integren la Comunitat Sorda.
- Revisar i comentar els diferents sistemes educatius utilitzats en l'educació dels nens sords.
- Conèixer la sordoceguesa, discapacitat que encara avui a casa nostra no està tipificada, el que fa que els nens sordcecs de naixement i les persones sordcegues adultes tinguin greus problemes per a rebre una educació i assistència adients a les seves realitats.
- Reflexionar, a partir de les experiències relacionades amb la sordesa i la sordoceguesa, sobre les pròpies experiències i sobre les realitats diverses i diferents que tenim al nostre voltant.

Temari

- L'audició. Les diferents parts de l'oïda.
- Audiometries. Interpretar-les i calcular el grau de pèrdua auditiva.
- Llengua i llenguatge.
- Llenguatge i cognició.
- Tipus i concepte de sordesa.
- La Comunitat Sorda.
- Història de la Comunitat Sorda.
- La llengua de signes.
- La dactilologia.
- Altres llenguatges signats.
- Les barreres de comunicació.
- La comunicació no verbal.
- Sistemes d'educació dels nens sords.
- Les persones sordcegues.

Avaluació

Al llarg de l'assignatura es tracten aspectes de la sordesa i la sordceguesa des del punt de vista social i cultural. Les persones afectades i les seves famílies ens parlen de la seva vida quotidiana, dels seus problemes, de les seves necessitats, d'allò que els fa sentir-se còmodes o incòmodes en el diàleg amb la societat oient... Totes aquestes vivències ens porten a reflexionar i pensar en situacions viscudes per nosaltres o persones conegudes, ens sorprenen, corprenen o ens duen a pensar i parlar d'altres col·lectius que per, discapacitats o altres raons, formen grups minoritaris dintre de la nostra societat. Sens dubte, totes aquestes experiències, moltes d'elles, totalment noves, ens porten a pensar en experiències pròpies viscudes i en el que hem sentit, ens porten a pensar en altres persones conegudes i les seves històries personals o ens fan parar esment en aquell veí que abans no havíem vist. Per tot això, i donat el contingut i objectius de l'assignatura, es demana que cada estudiant escrigui quines són aquelles coses que l'han impactat i el perquè. No es valorarà un resum de les classes, sinó la reflexió personal.

L'extensió màxima del treball serà de tres pàgines.

Recursos d'aprenentatge i metodologia docent

- Classes teòriques
- Seminaris per part de persones convidades:
 - Sra. Encarna Muñoz**, Presidenta de la Federació de Sords de Catalunya (FESOCA).
 - Dra. Conxita Leal**, Presidenta de l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya (APANSCE).
 - Sr. José Mª Buscató i Sra. Isabel Codina**, Membres de l'Associació de Persones Sordscegues d'Espanya (ASOCIDE).
 - Sr. Ricard López**, President de l'Associació de Pares de Nens Sordcecs de Catalunya (APSOCE-CAT).
- Seminaris de dactilologia i llengua de signes

Per a que els alumnes es familiaritzin amb la llengua de signes se'ls ensenyarà alguns signes i expressions de la llengua de signes, com per exemple donar les gracies, dir bon dia o bona tarda, etc. Així mateix, se'ls ensenyarà l'alfabet manual utilitzat per les persones sordes (alfabet dactilològic) només en ocasions concretes, per que aprenguin, per exemple, a lletrejar el seu nom.

Es visualitzaran vídeos de contes explicats en llengua de signes per persones sordes i es comentaran els trets específics d'aquesta llengua.

- Webs

Per a l'assignatura els alumnes disposen del **dossier electrònic** que es va generar en cursos precedents donat que aquesta assignatura s'ha ofertat durant 4 cursos com a assignatura de lliure elecció.

Al dossier hi tenen enllaçada la Web **Sordesa-Sordceguesa** elaborada especialment per a aquesta assignatura que es troba a l'adreça: www.ub.es/sord-sc

La Web conté més de 70 adreces electròniques d'interès d'arreu del món. Així mateix té incorporades 20 imatges d'alfabets de persones sordes i sordcegues de diferents llocs del món.

Referències bibliogràfiques

1. Llibre de text:

TORRES, B. *La Comunidad Sorda*. Barcelona: Publicacions de l'Institut d'Estudis Psicològics (ISEP) i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1999.

2. Lectures recomanades:

LABORIT, E. *El grito de la gaviota*. Barcelona: Seix Barral, 1995.

SACKS, O. *Veo una voz*. Madrid: Anaya & Mario Muchnik, 1991.

SCHALLER, S. *Un hombre sin palabras*. Madrid: Anaya & Mario Muchnik, 1993.

LEÓN, L. *Resultado Final*. Barcelona: Ed. Salvatella. 2001.

3. Sobre la llengua de signes i la sordesa:

APANSCE (Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya). *Experiencias bilingües en la educación del niño sordo*. Barcelona: Ediciones Mayo. 1998.

APANSCE. *L'Espai. Butlletí de l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya*. Barcelona.

HICKOK, G., BELLUGI, U. i KLIMA, E.S. *El lenguaje de los signos en el cerebro*. Investigación y Ciencia, agosto, 2001. pp: 22-30.

FERNÁNDEZ VIADER, M.P., SEGIMÓN, J.M., BORONAT, J., CODORNIU, I., FRIGOLA, S., GARCÍA, C., JARQUE, M.J. i SERRANO, E. *Aprenem LSC!. Manual per a l'ensenyament-aprenentatge de la Llengua de Signes Catalana*. Llibre 1. Comissió de Recerca i Metodologia de la LSC de la Federació de Sords de Catalunya. Barcelona. 1998.

MARCHESI, A. *El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos*. Madrid: Alianza Psicología. 1995.

PABLO BONET, J. *Reducción de las letras y arte para enseñar a hablar a los mudos*. J. Orellana y L. Madrid: Gascón. Ed. CEPE, S.L., 1992.

PERELLÓ, J. i FRIGOLA, J. *Lenguaje de signos manuales*. Ed. Científico-Médica. Barcelona. 1987.

RODRÍGUEZ GONZÁLEZ, M.A. *Lenguaje de signos*. Confederación Nacional de Sordos de España y Fundación ONCE. Madrid, 1992.

SEGIMON, J.M. i FERNÁNDEZ-VIADER, M.P. *Animals/animales Trilingüe. Català, LSC, i Castellà*. ILLESCAT. Barcelona. 2001.

4. Pàgina Web de l'assignatura:

Paral·lelament al Dossier, s'ha elaborat una pàgina web en català i castellà per a poder enviar i rebre informació de persones que no pertanyen a la nostra comunitat universitària.

Es pot accedir a la web des del dossier o directament a l'adreça <http://www.ub.es/sord-sc>

- Videos i CD-ROM relacionats amb els diversos apartats del temari.

Requisits d'aprenentatge

No es requereixen coneixements previs.